No. 1656 1852

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ5,00; voor de buitensteden ƒ6,00; franco door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG, 1 OCTOBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 30 September.

In de zitting van gisteren heeft de Tweede Kamer slechts over twee punten, maar daarover breedvoerig gehandeld. Het eerste betrof een amendement van den heer Groen van Prinsterer ter zake der niet tot stand gebragte organieke wetten; het tweede, de quæstie die gisteren was hangende gebleven: of en in hoeverre de minister van Oorlog tot de partij van den heer Groen behoort.

De heer Groen heeft het zeer euvel opgenomen, dat men in de bedoelde § er van spreekt, om »met moed" de groote taak op te vatten, die de indiening van nieuwe of niet afgedane wetsontwerpen aan de Tweede Kamer oplegt. Dat vindt hij onverklaarbaar en men zou haast zeggen belagchelijk. Wij weten niet waarom! Behoort er dan geen moed toe, om eene zitting in te gaan als deze, waarin gewigtige, en daaronder organieke wetten, zullen moeten worden behandeld? Ook neemt de heer Groen er geen genoegen in, dat de Kamer inzonderheid hoogen prijs stelt op de aanbieding der wetsvoorstellen, in de eerste plaats door de Grondwet verlangd. Hij verlangt meer, hij wil een amendement, waarbij de Kamer én aan het gouvernement én [illegible] blaam oplegt van te kort [illegible] pligtingen [illegible] amendement [illegible], dat geen der wetten tot de [illegible], wier indiening de Grondwet in geen geval later dan in het tweede jaar na de herziening verlangt. Aan het begin der vijfde zitting, bij het te gemoet zien van de niet afgedane en ook van nieuwe wetten, zijn wij met toenemenden ernst gedachtig, dat de bij het grondwettig voorschrift bedoelde voltooijing van den gewijzigden staatsvorm in den regel aan elken anderen arbeid moet voorafgaan." Men ziet, de heer Groen is van taktiek veranderd; wij zeggen niet, verbeterd. Vroeger droeg de heer Groen onbeduidende, zeer onschuldige amendementen voor, die de gansche Kamer met beide handen kon aannemen; maar hij voegde in zijne redevoeringen een kommentair daaraan toe, die aan het geen kwaad verradend amendement eene vergaande beteekenis gaf. — Gisteren handelde hij juist in omgekeerde rigting. Hij bragt een vergaand amendement in 't midden, waarbij de Kamer met het gouvernement haar zelve veroordeelde; maar trachtte in zijne redevoering de groote beteekenis van dat amendement te maskeeren, te verkleinen, weg te cijferen tot de onschuldigste beduidenis. De heer Groen is met de nieuwe taktiek niet beter geslaagd dan met de vorige. De zin van het amendement was te duidelijk, dan dat eenige verklaring dien kon verduisteren of wijzigen. De minister van Binnenlandsche Zaken en de heeren Heemskerk, Poortman en van Zuylen hebben elk op hunne beurt een woord gezegd tot bestrijding van het onaannemelijk amendement, dat dan ook, zoo als het verdiende, met 48 tegen 5 stemmen is verworpen. Bij de vrienden van den heer Groen hadden zich slechts gevoegd de heeren van Voorst en van Goltstein.

[illegible] de quæstie van het onderwijs ter sprake gebragt. De minister schijnt te kennen te geven, dat het wetsontwerp in bewerking is; maar of het zijne voltooijing nabij komt, of het weldra, of het in *deze* zitting zal kunnen worden voorgedragen, is door hem niet gezegd. Nogtans uit het door hem gesprokene meenen wij te mogen verwachten, dat het ontwerp in deze zitting bij de Kamer zal kunnen worden in overweging gebragt.

Vervolgens worden de twee laatste §§ van het adres onveranderd aangenomen en ten slotte het geheele adres goedgestemd.

Daarna verkrijgt de heer van Hoëvell het woord om verlof te vragen tot eene interpellatie aan den minister van Oorlog omtrent de quæstie, die, in de vorige zitting gesteld, onbeantwoord was gebleven. Dat verlof wordt hem verleend, terwijl de minister zich bereid verklaart, om onmiddellijk te antwoorden. De heer van [illegible] vraagt hem dus: of de minister van Oorlog zich vereenigt met de staatkundige hoofdbeginselen der anti-revolutionnaire partij? Daarop antwoordt de minister van Oorlog niet regtstreeks. Hij wijst op zijne staatkundige beginselen, gisteren door hem verklaard, dat hij de opregte en loyale uitvoering der grondwet wil, meent dat zijn lidmaatschap van *Nederland en Oranje* niet in strijd is met het lidmaatschap van dit ministerie, *welks beginselen hij is toegedaan*, en herhaalt nogmaaals zich te vereenigen met de staatkundige beginselen van dit ministerie, anders hadde hij daarin geen zitting genomen.

De minister van Binnenlandsche Zaken vindt daarin te regt eene wederlegging van alle vermoeden, als zou de minister van Oorlog iets met de zich noemende anti-revolutionnaire partij, als partij, gemeens hebben. Evenwel na eene vrij langdurige en zeker niet zeer duidelijke woordenwisseling tusschen de heeren Poortman, Groen, van Hall en van Hoëvell, komt de laatste, die eerst genoegen had schijnen te nemen met het antwoord van den minister van Oorlog, tot de meening, dat de minister niet op zijne vraag heeft geantwoord; hetgeen aan dezen de volgende verklaring doet afleggen: Hij zegt niet te kunnen antwoorden op wat hij niet goed begrijpt. Hij heeft niets bijzonders in het programma der Vereeniging *Nederland en Oranje* gezien. Wat hij kent is gehechtheid aan Nederland en Oranje; wat wil men meer? *Hij kent geene partij.* Vóór zijne optreding in het kabinet heeft hij zich weinig met staatkundige aangelegenheden bezig gehouden. Hij kende niets dan Nederland en Oranje, en hij herhaalt het, die is hij met hart en ziel toegedaan.

Ons blijkt uit al het aangevoerde, dat de minister van Oorlog, gelijk wij gisteren vermoedden, op de leus van Nederland en Oranje, in die Vereeniging is gegaan, zonder eenig acht te geven op de beginselen, die zij belijdt. Dewijl hij verder verklaart de beginselen van dit ministerie te zijn toegedaan, zoo is het evident, dat hij niet behoort tot de anti-revolutionnaire partij, die te vroeg en te zeer roem heeft gedragen op het lidmaatschap van den minister van de Vereeniging *Nederland en Oranje*, welker beginselen hij gisteren en eergisteren indirektelijk, hoezeer dan toch ook duidelijk, heeft van zich gestooten. De Kamer heeft dus alle rede gehad om zich te vereenigen met de motie van den heer Metman, waarbij zij zich voldaan betuigt over de inlichtingen door den minister van Oorlog gegeven en overgaat tot de orde van den dag. De anti-revolutionnaire partij kan zich nu vrolijk maken over het lidmaatschap van den minister, die belijdt geene partij te kennen, alleen aan Nederland en Oranje gehecht te zijn, en de beginselen van het ministerie Thorbecke te zijn toegedaan.

De bladen hebben ons in der tijd medegedeeld, dat aan de werkzaamheden der tiende algemeene vergadering van de *Gustav-Adolf-Vereeniging*, in de eerste dagen van deze maand te Wiesbaden gehouden, deel genomen is geworden door den heer S. van Hoogstraten, sekretaris van het geheim genootschap *Unitas*. De *Rheinischen Blättern* van het katholijke *Mainzer Journal* deelen ons den hoofdinhoud mede van de redevoering, te dier gelegenheid door den voornoemden sekretaris van *Unitas* uitgesproken. Wij laten den hoofdinhoud dier redevoering hier letterlijk volgen; onze lezers zullen daaruit den aard en de strekking der ten onzent bestaande geheime protestantsche genootschappen nog eenigzins meer van nabij leeren kennen.

Aldus dan de *verhandelingen van de tiende algemeene Vergadering der Gustav-Adolf-Vereeniging*:

»Na den Superintendent Binder van Siebenbürgen betrad van Hoogstraten, lid van de Staten-Generaal (*sic*) van Nederland, uit s' Hage, het spreekgestoelte, en vroeg verlof om eenige mededeelingen te mogen doen nopens den toestand der protestantsche kerk in zijn vaderland, die echter door eenige aanwijzingen uit het kerkelijk verleden der Nederlanden moesten worden voorafgegaan. Sedert drie honderd jaren, namelijk sedert de invoering der hervorming, was Nederland een protestantsche Staat; want, behalve de overwegend gereformeerde bevolking, waren er slechts eenige Remonstranten en Katholijken in het land aanwezig. De laatsten waren echter zeer spoedig aanzienlijk vermeerderd en dat wel door de nederzetting van arbeiders, vooral uit Munsterland; 't geen echter nog altoos niets zou hebben te beduiden gehad, daar de godsdienst van den Staat alleen de hervormde was geweest, en de belijders van andere meeningen met de Gereformeerden in een politiek en burgerlijk opzigt niet gelijk gesteld, maar slechts geduld werden. Doch plotseling was het jaar 1795 met zijne gevolgen over Nederland losgebroken, en de liberalen hadden toen reeds het begrip van eene staatsreligie laten varen, en aan de belijders van alle godsdiensten gelijke regten toegekend. Zoo was het voortgegaan tot in den jongsten tijd: Nederland was uit de rei der protestantsche Staten uitgetreden, en de Katholijken, door die omstandigheid begunstigd, waren zoodanig vermenigvuldigd, dat zij tegenwoordig niet minder dan twee vijfden der bevolking uitmaakten, en in het streven naar hun doel, hetwelk daarop nederkwam *gansch Nederland weder tot de duisternis der Roomsche Kerk terug te voeren en het aan de heerschappij van den Paus te onderwerpen*, eene merkwaardige eenheid aan den dag legden.

»Alle beperkingen, die hun door de wetgeving nog werden opgelegd, hadden zij langzamerhand uit den weg geruimd, en ook het laatste wat hun mishaagde, het *Placet*, werd op hun aandrang en drijven in de jaren 1848 en 1849 door de Staten-Generaal ingetrokken, zoodat thans alle beschermende dammen tegen het Papismus waren nedergeworpen. Daar nu de regering, de Staten-Generaal en de Grondwet van Nederland, om het zoo eens uit te drukken, niet langer in staat waren om het Protestantismus te beschermen, en de Katholijken zich al meer en meer uitbreidden; door hunne schranderheid rijkdom en invloed verwierven; alle aanzienlijke vakken wisten te bezetten; in de aangelegenheden van den Staat, van de Provincien en van de Gemeenten steeds beslissender ingrepen, en zich met meer of minder gevolg tot de hoogste staatsambten poogden te verheffen; — zoo was het er dan toe gekomen, dat de Gereformeerden, ten overstaan der hen van de zijde der Katholijken dreigende gevaren, besloten hadden zich zelven te helpen, dat is: zij hadden genootschappen gevormd om tegen het zoo eenig en aaneengesloten (kompacte) Katholicismus met gelijke eenheid en kracht op te treden. Te dien aanzien moest het eerst vermeld worden het protestantsch genootschap tot verbreiding van het Protestantismus in de landgemeenten [*Welstand*], een genootschap, dat zich tot taak had gesteld, arme protestantsche landlieden van eene boerderij met een stuk land te voorzien; want vooral op het platte land had het Katholicismus de meest in het oog loopende vorderingen gemaakt, en eene tegenwerking was hier bovenal noodzakelijk geweest, daar men wel wist, welken invloed de landbouwende klassen in elken Staat uitoefenen; vooral wanneer deze, gelijk hier het geval was geweest, nog door andere giststoffen, zoo als die juist in de *eenheid* van het Katholicismus liggen opgesloten, tot eene massa verbonden worden.

»Ondertusschen had de katholijke bevolking zich niet enkel tot het platte land bepaald; zij was later ook de steden ingedrongen, en alzoo was het noodzakelijk geworden nog andere genootschappen tegen de uitbreiding van het Katholicismus in het leven te roepen, gelijk onder anderen de genootschappen *Unitas* en *Phylactèrion*, als welker lid en afgevaardigde de Spreker ook hier verschenen was, om de algemeene vergadering der *Gustav-Adolf-Vereeniging* te begroeten, en in geval van nood elkaar van wederzijdsche hulp te verzekeren. Die genoemde genootschappen rigteden nu hun doel niet zoo zeer op de plattelandsbevolking, als wel op de middelbare klasse der protestantsche stadbewoners. *Men verbond zich om arme protestantsche ambachtslieden, kleine kooplieden, enz. op alle wijze voort te helpen en te ondersteunen; men liet bij hen slechts werken, men kocht bij hen alleen; en zoo was hun streven hoofdzakelijk daarop geriqt, om de Protestanten tot [illegible] en bemiddelde lieden te maken, opdat een zoo groot mogelijk aantal Protestanten den vereischten kiescensus zoude kunnen betalen, en de keuzen zoo wel in de Staten-Generaal als in de Provinciale Staten slechts ten gunste van gereformeerde kandidaten zouden uitvallen.* Immers van den uitslag der verkiezingen, die op het laatst door de rijke Katholijken nog geheel zouden be-

heerscht worden, hing in eenen Staat als Nederland natuurlijk alles af; en gelukte het den Katholijken in de hoogste kiezersklassen de bovenhand te verkrijgen of te behouden, welnu, dan hadden zij tevens ook de bovenhand in alles, en Nederland was hun. Zoo ver mogt het echter nimmer komen; wat men van eene heerschappij van Rome te denken had, dat wist iedereen; alle geestelijke en burgerlijke vrijheid werd dan verstikt, en men moest daarom reeds bij tijds op zijne hoede zijn, voor dat het te laat werd; want de katholijke sluwheid was even zoo groot, als de katholijke magt; eerst de Jezuiten, dan de dragonders!

»De moord van Willem van Nassau en de door de Jezuiten aangehitste dragonnades van Lodewijk XIV waren ook in Nederland nog niet vergeten. Ondertusschen gaf de spreker, met het oog op de *Gustav-Adolf-Vereeniging*, de hoop te kennen, dat het zoo ver niet komen zoude; dat het beginsel van het Protestantismus, dat is: *het beginsel des* VRIJEN *onderzoeks*, Rome met zijn beginsel van mechanieke werkheiligheid zoude overwinnen, hetgeen voorzeker krachtsinspanning en strijd zou kosten; doch dit laatste lag ook in het beginsel van het Protestantismus.

»De vergadering betoonde den redenaar, toen hij aftrad, den levendigsten bijval, en de voorzitter, superintendent Dr. Groszmann (1) stond op van zijn voorzittersstoel, om den heer van Hoogstraten, terwijl hij hem de hand toereikte, in naam der centrale kommissie voor de *Gustav-Adolf-Vereeniging*, dank en erkentenis uit te drukken, en daaraan de verzekering te verbinden, dat ook het Duitsche Protestantismus, in verband met de geloofsgenooten in Nederland, aan zijn beginsel getrouw, wel is waar niet tegen het Christendom, maar onophoudelijk tegen Rome zoude strijden!"

Tot zoo verre de *Rheinischen Blättern*. Wij onthouden ons liefst van alle aanmerkingen op de taal van hem, die de onbeschaamdheid had zich den titel aan te matigen van »*Lid der Staten-Generaal*," en zich niet ontzien heeft, door zijne woorden dezen door hem gestolen titel bij het Buitenland te vilipendeeren. Dit slechts mogen wij niet onopgemerkt laten, dat de heer S. van Hoogstraten te Wiesbaden optrad als afgevaardigde van *Unitas* en van *Phylacterion*; dat hij als zoodanig aan de ten onzent bestaande geheime genootschappen de hulp der *Gustav-Adolf-Vereeniging* zocht te verzekeren; en dat, volgens zijne eigene woorden, door de genoemde genootschappen in Nederland het volgende betracht wordt: »*Man verpflichte sich, arme protestantische Handwerker, kleine Kaufleute, u. s. w. [illegible] jenen arbeiten, kaufe nur bei diesen, u. s. w., und so sei ihr Streben besonders darauf gerichtet, die Protestanten zu wohlhabenden und bemittelten Leuten zu machen, damit dem nothwendigen Wahlcensus von möglichst vielen Protestanten genügt werden könne und die Wahlen in die General- wie Provinzialstaaten nur zu Gunsten reformirter Candidaten ausfielen.*

Men schrijft uit Brussel, 29 Sept., 's nam. half 3:
»De heer Rogier heeft zoo even, in de Kamers aangekondigd, dat de gezamenlijke ministers hun ontslag hebben ingediend.
»De Kamers zijn verdaagd tot 26 Oktober."

Men schrijft ons uit Munster, dd. 25 September:
»Waarmede mijne mededeelingen aan te vangen, en hoe te voorkomen, dat zij tot een boekdeel uitdijen? Mijne schroomvalligheid behoeft u niet te verwonderen. De indrukken, welke ik op den laatsten dag der vergadering ontving, waren zoo talrijk en zoo wegslepend; het talent van Duitschlands eerste mannen deed zich zoo krachtig gelden; de besproken onderwerpen waren van zoo hoog gewigt, dat ik huiver om de pen op te vatten, uit vrees dat mijne flaauwe schets al te zeer blijven zal beneden de waarde van het voortreffelijk origineel, dat ik u heb te doen kennen.

»Het eerste onderwerp, dat in de vergadering der afgevaardigden op dien dag besproken werd, was de grondvesting eener katholijke universiteit voor Duitschland. Dr. Buss, met den eenigen O'Connell welligt te vergelijken, was de eerste die daarover het woord voerde. Op tweeërlei wijze meende hij, kon door de Katholijken voorzien worden in de behoefte aan een doelmatig ingerigt hooger onderwijs; of door de vervolkomening der bijv. te Weenen, te Munchen, te Bonn, te Munster en in nog twee andere steden bestaande katholijke universiteiten, of door de oprigting van eene nieuwe model-universiteit. Hij meende voor het eerste te moeten stemmen. Op de bestaande katholijke universiteiten kunnen de Katholijken onomstootelijke regten laten gelden; en het hangt van hen, van de te dien einde door hen te verrigten stappen af, hunne regten dienaangaande door de regeringen erkend te zien. Daarenboven geloofde hij, dat zijne meening in overeenstemming was met die van het Episkopaat, daar reeds de Bisschop van Munster pogingen had in het werk gesteld daar, waar 't behoort, om vergunning te krijgen tot het uitbreiden der universiteit te Munster, die op dit oogenblik nog slechts de theologische, de filosofische en filologische fakulteit bevat. Te meer was hij aan zijne meening gehecht, omdat de vestiging van eene model-universiteit in elk geval met onoverkomelijke bezwaren zou verbonden zijn. Waar toch zou zij gevestigd worden? Werd zij in Pruissen gevestigd — daartegen zou Oostenrijk, Beijeren, Wurtemberg, enz. opkomen; werd zij in Oostenrijk of te Munchen tot stand gebragt — allerwaarschijnlijkst was het, dat zij weer door andere Duitsche Staten niet zou erkend worden! En daarom dan ook, meende hij, dat men verstandiger handelde, met tot volkomene verwezenlijking te brengen de ontwijkenbare regten, in welker bezit men stond, doch welke tot dusverre gedeeltelijk ongebruikt waren gelaten, dan zich in nieuwe moeijelijkheden te wikkelen. — Olschoon het gevoelen van Dr. Buss van eene geachte zijde tegenspraak ontmoette, zoo vereenigden zich echter de afgevaardigden daarmede, weshalve er in den geest van het door hem gesprokene besloten werd.

»Het tweede in de ochtendvergadering behandelde punt, gold de *katholijke konservatieve Pers-Vereeniging*. Daarover deed Dr. Clemens, van Bonn, zich hooren. Met nadruk deed hij uitkomen en de rampzalige gevolgen voor de individuen zoowel als voor de gansche maatschappelijke orde, van de slechte pers, waaruit dan van zelf het betoog volgde van de noodzakelijkheid, om haren invloed met alle geoorloofde middelen te keer te gaan. Het beste, in de tegenwoordige omstandigheden, daar tegen aan te wenden middel, was de bevordering van goede lektuur, bijzonder van goede dagbladlektuur. Daartoe wilde de *Pers-Vereeniging* hare beste krachten in het werk stellen, weshalve Spreker allen aanmaande, elk in zijnen kring, de *Vereeniging* in aller belangstelling aan te bevelen, opdat de slechte bladen en boeken al meer en meer door de goede journalistiek en door goede geschriften verdrongen werden.

»Nog twee andere punten moesten in deze vergadering behandeld worden: de grondvesting van een eigen orgaan der *Pius-Vereine* en de vestiging van een vast Hoofdbestuur. Doch met algemeen goedvinden werd besloten, zich voorshands [illegible] hen te onthouden, en de naauwkeurige behandeling van deze punten tot eene volgende Algemeene Vergadering te verdagen.

»Ik zou u thans nog te spreken hebben van het verhandelde ter laatste openbare vergadering. De tijd daartoe ontbreekt mij echter heden. Ik verschuif dit derhalve tot morgen; doch wil geen afscheid van u nemen, dan na nog eerst met een woord melding te hebben gemaakt van de treffende plegtigheid, welke op dezen heugelijken dag in de Domkerk plaats greep. Het was zes uur des avonds, en allen, die deel hadden genomen aan de werkzaamheden der Algemeene Vergadering, begaven zich naar het plegtstatig Domgebouw, waar de stoffelijke overblijfselen rusten van den onsterfelijken Clemens August. Aan hun aller hoofd bevond zich Munster's hoogwaardige Bisschop. Ter aarde neergeknield rondom het indrukwekkend grafgesteente, dat zoo oneindig veel sprak tot aller gemoed, bleef die onoverzienbare schaar van liefdevolle, krachtige en in zoo velerlei opzigt uitstekende mannen, langen, langen tijd in het gebed verzonken. Eindelijk, daar verheft zich eene stem uit hun midden — de stem van den Bisschop, die het roerend: *De profundis clamavi, Domine*, aanheft, dat door het gansche koor met smeekende stemme vervolgd wordt. Het gebed is uitgesproken. Men blijft nog een oogenblik neergeknield. Eindelijk rijzen zij op, die daar waren, prenten zich nog eenmaal in 't gemoed, starende op zijn graf, wie en wat Clemens August geweest is, en met het kloek besluit in de borst, van aan zijn voorbeeld nooit ontrouw te willen worden, verwijderen zij zich in plegtige stilte. O de herinnering van dat bezoek, zoo eenvoudig en zoo verheven, aan het graf van den grooten Kampvechter des nieuweren tijds zal nimmer uit ons hart gewischt worden."

(1) De Bisschop van Erlangen, wiens zetel te Frauenberg is gevestigd, Mgr. Ambrosius Gerits, heeft tot Coadjutor Mgr. GROSZMANN, Bisschop van Ancyson *in partibus*. Het is ons niet bekend, of de prezident der *Gustav-Adolf-Vereeniging* en de Bisschop *in partibus* elkander in der bloede bestaan, doch het is wel gebleken, dat een predikant Groszmann, *pastor*, in deze Algemeene Vergadering het woord heeft gevoerd.

Hulde aan Dr. Newman.

„Wij zijn van meening dat er aan de regtspleging in ons land eene bedenkelijke wonde is toegebragt, en dat de Roomsch-Katholijken voortaan maar al te veel grond zullen hebben om te zeggen, dat er hier voor hen geen regt is, zoodra de protestantsche gevoelens van gezworenen en regters mede in het spel komen." *The Times.*

Bedrag der vorige opgave	*f*	828.49½
Van F. Z.	„	2.50
Uit Leiden, »*Leve het Engelsche Regt.*"	„	3.00
Van J. J. v. Z. *Uit deelneming met de verdrukte onschuld.* Een Coupon groot	„	4.95
	f	838.94½

Bij kon. besluit is ingesteld eene Staats-kommissie tot onderzoek en beoordeeling der ontwerpen, zamengesteld met het doel om de nieuwe Nederlandsche Wetgeving voor de Nederlandsch West-Indische bezittingen van het Rijk toepasselijk te maken, en tot het daaromtrent uitbrengen van berigt en advies. Tot leden dier kommissie zijn benoemd: Mr. P. A. van Steenbergen; Mr. B. W. A. E. baron Sloet tot Oldhuis; Mr. L. Metman; Mr. P. Fiers Smeding; Mr. J. H. van der Sande; Mr. A. Brugmans en Jhr. Mr. H. G. C. L. Janssens.

Z. M. heeft 1°. benoemd tot lid der prov. kommissie van geneesk. onderz. en toev. in Noordbrabant Dr. A. F. van Lierop te 's Hertogenbosch en zulks ter vervanging van wijlen Dr. A. Bolsius; 2°. J. van der Voordt eervol ontslagen als burgem. van Beugen; en tot burgem. van Boxmeer en Beugen benoemd Mr. J. B. Hengst; 3°. benoemd tot burgem. van Brummen Mr. C. H. baron van Rhemen van Rhemenshuizen, wethouder dier gemeente; 4°. goedgekeurd de door de gemeentebesturen van Pernis en Benthoven gedane benoemingen der burgemeesters H. K. Vlielander en H. A. de Vijver tot sekretaris; 5°. J. Spaander eervol ontslagen als burg. van Abbekerk; 6°. benoemd den gezantschaps-sekretaris J. B. baron van Aerssen Beijeren van Voshol tot raad van legatie, buiten bezwaar van 's Rijks schatkist; 7°. den generaal-majoor Falker, thans gepensioneerd met den rang van luitenant-generaal, eervol ontslagen als lid van het komité van defensie en den 1sten luitenant der artillerie bij het leger in Oost Indië H. J. D. Doorman, thans met verlof hier te lande, eervol ontslagen uit de militaire dienst, onder toekenning van pensioen.

Het ontwerp van wet tot *Verhooging van Hoofdstuk V der Staatsbegrooting van 1852 (Bijdrage aan de Nederlandsche Rijnspoorwegmaatschappij)* behelst het volgende *eenig artikel*:
»Aan de VIde afdeeling van het Vde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1852, vastgesteld bij de wet van den 26sten December 1851 (*Staatsblad* N°. 191), wordt toegevoegd een nieuw artikel van den volgenden inhoud:
»Artikel 101a. »*Bijdrage aan de Nederlandsche Rijnspoorwegmaatschappij*," ter somma van *f* 200,000, waardoor het totaal dier afdeeling op *f* 2,850,531,62 wordt gebragt en het totaal van het Vde hoofdstuk, bij de wet van den 7 Maart 1852 (*Staatsblad* N°. 50) op *f* 5,035,907.62 bepaald, nader wordt vastgesteld op *f* 5,235,907.62."

In de memorie van toelichting wordt gezegd, dat ter uitvoering der wet van den 29sten Mei 1852, nog in het loopende dienstjaar zal moeten worden voorzien in de voldoening van den eersten termijn der bijdrage van *een millioen gulden*, aan de Ned. Rijnspoorwegmaatschappij toegekend ter tegemoetkoming in de kosten der versmalling van het spoor tusschen Amsterdam en Arnhem. Die voldoening is verschuldigd bij den aanvang van den aankoop of de onteigening der voor die versmalling en de daarmede in verband staande toegangen tot de stations benoodigde gronden; en de voorbereidende werkzaamheden zijn thans zoo verre gevorderd, dat die aanvang kort op handen schijnt.

Ten einde het gouvernement die uitgave krachtens de begrooting van 1852 kunne doen, zal deze met het beloop van [illegible]

De verhooging zal uit de gewone middelen, tot dekking der Staatsuitgaven van het dienstjaar 1852 aangewezen, kunnen worden bestreden.

Het ontwerp van wet tot *Onteigening van perceelen voor de verlenging van den spoorweg van Arnhem tot de Pruissische grenzen*, behelst een *eenig artikel*, van den volgenden inhoud:
»Wij verklaren, dat het algemeen nut de onteigening vordert, ten name van de Nederlandsche Rijnspoorweg-Maatschappij, van de eigendommen noodig tot verlenging van den spoorweg tusschen Amsterdam en Arnhem, tot de Pruissische grenzen in de rigting van Emmerik, aanvangende aan het tegenwoordig station te Arnhem, verder loopende ten noorden dier stad, doorsnijdende den Hommelschen weg en den straatweg van Arnhem naar Zutphen; vervolgens door de gemeente Rheden en Westervoort over den Schaapsdijk, den IJsseldijk en den grooten weg van Arnhem naar Emmerik en met eene brug beneden de Westervoortsche schipbrug den IJssel overtrekkende; daarna gaande door de gemeenten Duiven en Zevenaar, ten zuiden van de kommen dezer gemeenten, wijders dwars over den grooten weg van Arnhem naar Emmerik en na den Rhijndijk te zijn overgetrokken, bij het ten jare 1846 bepaalde punt op de grenzen tusschen Nederland en Pruissen sluitende aan den spoorweg, die van Oberhausen, gelegen aan den Keulen-Minder spoorweg, over Emmerik naar de Nederlandsche grenzen zal worden gelegd.

Voor eenigen tijd hebben de heeren Mr. J. A. van Roijen, Jhr. Mr. J. A. Sandberg, Mr. B. J. B. van Sonsbeek en L. van de Kasteele, te Zwolle, voor gezamentlijke rekening aangekocht 180 bunders dalgronden, in de verdeelde markt van Dalmsholte, in Overijssel. Deze gronden kosten met de transportkosten ongeveer *f* 60,000. Het doel dier heeren is om deze eigendommen uit de opgestuwde Regge te doen bevloeijen, even als zulks door het Pruissische gouvernement langs het kanaal van Munster-Meppen naar Lingen is geschied.

Wij juichen het plan van die heeren allezins toe en hopen, dat hunne pogingen, die de eerste in ons land voor het vloeijings-stelsel zijn, volkomen mogen gelukken, opdat er navolging uit geboren worde, en dorre onvruchtbare bodems vruchtbaar en winstgevend worden gemaakt.

HAARLEM, 27 Sept. Sedert Zaturdag jl. wordt alhier de tentoonstelling gehouden van de maatschappij van landbouw. Zij wordt door deskundigen als allezins belangrijk aangemerkt. De voortbrengselen van den akkerbouw bevatten niet minder dan 55 hoofdsoorten, die van den tuinbouw 15, die van de zuivelbereiding 14, die van de houtteelt 7, die van de bloemkweekerij 6, waaryan de meeste uit een aantal nummers bestaan.

Meer dan twintig personen hebben landbouwkundige werktuigen ingezonden. Verschillende werktuigen en andere voorwerpen zijn bestemd tot prijzen, als onder anderen een ijzeren Schotsche en meer andere ploegen van W. Jenken; een dubbele of twee-voren ploeg, gemaakt te Crabbendijke; eene kweek-egge van J. Roeffs te Loosduinen; eenige manden en mandjes van Thijss Gull te Wijk-aan-Zee. Onder de nagekomene voorwerpen heeft men opgemerkt eene verzameling van niet minder dan veertig verschillende maïs-planten, van J. P. van Rossum, op Zandbergen, bij Naarden.

Uit den katalogus der ingezonden voorwerpen blijkt, dat het getal artikelen 626 bedraagt, die echter in vele onderdeelen zijn gesplitst. Groot is het getal bezoekers, zoo uit de stad zelve, als uit andere plaatsen, die de tentoonstelling met hunne tegenwoordigheid vereeren. Ieder geeft zijne bewondering te kennen over hetgeen Holland van akkerbouw, van tuinbouw, veeteelt, zuivelbereiding, houtteelt en bloemkweekerij oplevert. Met genoegen merkt men ook het aantal werktuigen en gereedschappen voor den landbouw op, die ten toon gesteld zijn, en waaronder men geschenken aantreft van Z. M. den Koning en van Z. K. H. den Prins van Oranje, die daardoor een nieuw blijk gegeven hebben van de ondersteuning, die zij verleenen aan al hetgeen strekken kan tot bevordering van dien grooten tak van volkswelvaart.

Deze tentoonstelling toont aan, dat, met vereende krachten, Holland zijnen ouden roem in dit opzigt weet te handhaven. Zij behoeft voor geene buitenlandsche tentoonstelling onder te doen. Woensdag aanstaande, na afloop der tentoonstelling zal er eene verloting plaats hebben van vee, landbouwwerktuigen en gereedschappen waarvan sommigen uit Engeland en Noord-Amerika afkomstig zijn. De voorwerpen, die tot prijzen bestemd zijn, worden in den katalogus aangeduid. Ter eere van de tentoonstelling zijn van kerken en verschillende bijzondere woningen vlaggen uitgestoken, terwijl men zich op onderscheidene wijzen beijvert, om het verblijf in de stad aan de bezoekers zoo aangenaam mogelijk te maken [illegible]

Wij herinneren, dat de prijs van [illegible] lot in de loterij op f 1.50 gesteld is, en dat er nog bij den algemeenen sekretaris en bij den algemeenen penningmeester, die zich thans hier bevinden, loten te bekomen zijn. In de plaats van een getrokken werktuig kan men, des verkiezende, de helft der inkoopsom van dat werktuig ontvangen. De gehouden wordende tentoonstelling zal gewis bijdragen tot voortdurenden bloei der Hollandsche maatschappij van landbouw, en al meer en meer medewerken, om onze landgenooten op te wekken tot ondersteuning en tot ontwikkeling van den landbouw in Nederland.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Woensdag 29 September.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden is de beraadslaging over het ontwerp-adres van antwoord op de troonrede voortgezet en ten einde gebragt. Het ontwerp is in zijn geheel met 50 tegen 4 stemmen aangenomen. *Tegen* hebben gestemd de heeren: Baud, Mackay, Groen van Prinsterer en van Lynden.

Daarna heeft de heer van Hoëvell, daartoe verlof verkregen hebbende van de Vergadering aan de Minister van Oorlog de volgende vraag gerigt:

„Vereenigt de Minister zich met de hoofdbeginselen der zich noemende anti-revolutionnaire partij?" Na eene diskussie waarbij de Minister van Oorlog zich verklaard heeft, is door de Vergadering op voorstel van den heer Metman; het volgende besluit genomen: „De Kamer, voldaan met de door den Minister van Oorlog gegeven inlichtingen, gaat over tot de orde van den dag."

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 28 Sept. De Prins President heeft gisteren morgen Marseille verlaten aan boord van het stoomschip *Napoleon*, en is te Toulon aangekomen. Bij zijne komst prijkten alle schepen op de uitgestrekte reede met hunne pracht van vlaggen en wimpels. De President hield terstond eene revue en werd met luide kreeten *Leve de Keizer!* ontvangen.

— Tot den Bisschop van Marseille, in antwoord op diens aanspraak, zeide de Prins-President:

„Monseigneur, ik ben diep bewogen over de erkentelijkheid, die gij mij betuigt uit naam der godsdienst en der maatschappij welker verdediging mij in moeijelijke omstandigheden was toevertrouwd.

„De godsdienst is, gelijk gij zeer teregt hebt gezegd, de grondslag van elke maatschappij en van elke regering die hare bestemming begrijpt. Zij maakt mijne kracht uit en geleidt mij op den weg dien ik bewandel. Ik hoop dat uwe gebeden de zegeningen des Hemels zullen doen afdalen op de algeheele vervulling van de taak welke het vertrouwen des Franschen volks mij heeft toevertrouwd."

— De stad Bordeaux heeft afgevaardigden naar deze hoofdstad gezonden, om de liverei der bedienden van Lodewijk Napoleon op te nemen. Alle personen, die den President bij zijn verblijf in die stad zullen bedienen, zullen eene gelijke kleeding dragen als op het Elysée, zoodat de Prins-President zal kunnen denken dat hij te huis is.

— De heer Drouin de l'Huys, minister van buitenlandsche zaken, zal zich te Bordeaux bij het gevolg van den Prins-President voegen.

— Men spreekt thans meer dan ooit van de bijeenroeping der leden der Senaat en houdt het er voor, dat hij den 3 Oktober zal vergaderen. Het besluit der bijeenroeping zou reeds heden, naar men verwacht, in den *Moniteur* verschijnen. Men voegt er bij, dat de herstelling van het keizerrijk tevens het teeken zou zijn van de afschaffing der nationale gardes.

— In het 4de kiesdistrikt te Parijs heeft de heer Mounin Jappy 11,107 stemmen bekomen, tegen 10,504, die op den heer Goudchaux waren uitgebragt.

De heeren Germain Thibaut en Mounin Jappy, beiden kandidaten der regering, zijn gevolgelijk tot leden der Volksvertegenwoordiging benoemd.

— De dagbladen van Marseille spreken geen woord meer over den ontdekten moordaanslag.

Het gerucht wil, dat het komplot ook vertakkingen te Londen had, en wel onder eenige uitgewekenen. Tot dusver echter schijnt men de voornaamste misdadigers in dit helsche plan nog niet magtig geworden te zijn.

— Heden bevat de *Moniteur* een uitvoerig artikel, strekkende om de Fransche regering te verdedigen tegenover de aanvallen der Belgische drukpers, wegens de door Frankrijk verhoogde regten, bij den invoer uit Belgie van kolen en ijzer. De *Moniteur* wijt al het gebeurde aan de Belgische regering, die, niettegenstaande de herhaalde pogingen van de zijde der Fransche regering, weigerachtig bleef om het verdrag van 1845 te verlengen. Toen was Frankrijk wel verpligt om maatregelen te nemen tot bescherming van zijne nijverheid, en die maatregelen konden, in strijd met de Belgische bladen, niet onverhoeds voorkomen, vermits de Belgische regering er sedert lang op voorbereid was.

— Op het Kerkhof Père la Chaise zijn 2 steenhouwers eensklaps gestikt door de bedorven lucht die uit een grafkuil opsteeg.

— In de zaak van Beziers (opstand van 1851) is uitspraak gedaan; een beschuldigde is tot deportatie en een tot 10 jaar gevangenis verwezen, de overige beklaagden voortvlugtig, een derzelve, Hus, is tot de doodstraf en de overigen tot deportatie verwezen.

— In eene der Parijsche bladen leest men de volgende anekdote:

Een meisje, gekleed als eene kamenier van een deftig huis, kwam in den boekwinkel van den heer P..., een der voornaamste uitgevers van Parijs, en stelde hem eene nota ter hand van boeken, die haar heer, zoo zij zeide, terstond behoefde voor een tijdrekenkundig werk, dat hij redigeerde.

De naam dien het meisje opnoemde, was al te gunstig en eervol bekend, dan dat de boekhandelaar aarzelen kon haar de verlangde boeken toe te vertrouwen; maar vermits het hare krachten te boven zou gaan ze te dragen, werd er een bediende mede belast, die haar zou vergezellen en de grootste last op zich zou nemen.

Onderweg trad de kamenier in een linnenmagazijn in de straat Richelieu. Zij zocht daar voor hare meesteresse onderscheidene kostbare artikelen uit, die een zeer groot pak uitmaakten.

„Men heeft mij geen geld medegegeven," zeide zij stoutweg, tot de winkelierster, „maar ik zal de boeken hier laten en ze met den knecht komen terughalen en de nota voldoen."

De winkelierster, die geen achterdocht voedde, nam hier genoegen mede. De boeken werden in den winkel nedergelegd en de linnen stoffen aan den boekhandelsbediende ter hand gesteld, die had aangeboden het pak te dragen.

Toen de kamenier voor een banketbakkerswinkel gekomen was, zeide zij tot den bediende, die haar vergezelde: „Wees zoo goed hier een oogenblik te wachten; hier moet ik iets koopen en te gelijk het gekochte laten zien aan de winkelierster, die eene vriendin van mijne meesteres is." Dit zeggende nam zij den bediende het pak af en trad den winkel binnen. Doch toen zij zeer lang weg bleef, ging de jongeling insgelijks naar binnen om naar haar te vragen; maar nu hoorde hij dat de winkel twee uitgangen had, en dat de aangewezen persoon, na eene kleinigheid te hebben gekocht, door de deur in de andere straat was verdwenen.

Hetzelfde meisje heeft reeds een aantal andere winkeliers op gelijke wijze bedrogen.

MADRID, 24 Sept. De terugkomst van H. M. is bespoedigd door het overlijden van den hertog de Baylen. Zij wenscht zijne begrafenis bij te wonen.

ENGELAND.

LONDEN, 28 Sept. Lord John Russell heeft op nieuw eene politieke redevoering gehouden, ditmaal ter gelegenheid van een feestmaal, dat door den gemeenteraad van Perth in Schotland ter eere van Lord Panmore, voorheen Fox Maule, gegeven werd. Ditmaal besprak Lord Russell de groote quaestie van den voortgang der demokratie, doch hij deed het met meer slimheid dan opregtheid en gezond verstand.

De edele Lord zeide onder anderen, dat het tegenwoordige bewind, in verlegenheid zijnde omtrent de door hetzelve te nemen maar nog steeds geheim gehouden maatregelen, de aandacht des publieks daarvan zocht af te leiden door angstwekkende waarschuwingen tegen het veldwinnen eener teugellooze demokratie in Engeland. Zijns inziens had zich in Engeland niets voorgedaan wat grond voor zoodanige vrees gaf; hij zelf had niet, zoo als sommigen willen doen gelooven, meer demokratische beginselen aangenomen sedert hij het bewind had nedergelegd; hij was gelijk het geheele Britsche volk innig aan 's lands instellingen verknocht, doch hij zag een noodwendig bestanddeel der Britsche staatsinrigting in den regtmatigen invloed des volks, die met deszelfs verlichting en gegoedheid moest toenemen. Dit was, zijns inziens, een betere weg tot wering eener verkeerde demokratie, dan alle maatregelen van bedwang, die het bewind zoude kunnen nemen. Hij zeide vervolgens dat hij met groote nieuwsgierigheid uitzag naar de nieuwe door het ministerie voor te dragen handelsstaatkunde, die allen zoude tevreden stellen en niemand iets zoude ontnemen; hij verwachtte dat het in de hopelooze poging bezwijken zoude, maar verklaarde tevens bij de heropening van het Parlement al deszelfs voorstellen in nauwlettende en onpartijdige overweging te zullen nemen.

— Gisteren nacht stortten alhier, op *Seven Dials*, twee huizen in, waarbij acht personen onder het puin bedolven werden. Na veel moeite slaagde men er in hen allen, meer of min gewond, te redden, doch de meesten bevinden zich in een bedenkelijken toestand.

— Er zijn berigten ontvangen uit New-York, tot 14 dezer. De *New-York Herald* berigt dat het vraagstuk der visscherijen op verre na nog niet opgelost is; de opperbevelhebber van het Engelsche eskader, de admiraal Seymour, heeft door tusschenkomst van den Engelschen gezant te Washington, den heer Th. Crampton, sedert de verdaging van het kongres, bevel ontvangen alle Amerikaansche schepen te nemen, welke zich binnen drie mijlen afstands van de kusten der Engelsche koloniën in Noord-Amerika mogten bevinden!

Op Cuba wordt eene versterking van 4000 man Spaansche troepen verwacht. Ofschoon het eiland rustig is, blijft er toch veel opgewondenheid in de gemoederen heerschen, vooral op het gerucht dat eene nieuwe expeditie tegen het eiland wordt voorbereid.

De bevolking van Havana verkeerde steeds in eenen staat van opgewondenheid. Santiago de Cuba, eene der aanzienlijkste steden op Havana, had door eene aardbeving verschrikkelijk geleden. De schade was aanzienlijk, de voornaamste monumenten, het hospitaal en onderscheiden kerken waren zeer gehavend, en de straten bedekt door het puin van de ingestorte huizen. Een aantal personen waren daarbij omgekomen, en de bewoners waren door een onbeschrijfelijken schrik bevangen.

— De gen. Flores is met het overschot zijner strijdkrachten van Paita vertrokken, doch aangaande zijne plannen is niets bekend. De president van Peru is door den staatsraad gemagtigd geworden eene ligting van 10,000 man te doen, en eene vloot van niet minder dan zes stoom- en zes zeilschepen uit te rusten, ten einde de Peruaansche vlag te beschermen.

De kommodore Perry zal, zoodra het vraagstuk der visscherijen zal vereffend zijn, volgens den *New-York Herald*, de toebereidselen voor de expeditie naar Japan met kracht hervatten. Het blad is verheugd dat de hydrographische opneming van Japan niet aan de Nederlanders zal worden toevertrouwd, en hoopt dat de Heidenen dier eilanden, niet aan zich zelven zullen worden overgelaten. In deze dagen vermogen slechts bommen en kanonnen iets op de Heidenen van Japan.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 29 Sept. Men schrijft uit Breslau dat de Katholijke Associatie aldaar, welke meer dan 2000 leden telt, eene petitie nopens de Jesuiten-quaestie, enz. heeft ingediend.

— Men schrijft uit Coesfeld: Te Bremen zijn de *Verhandelingen* der Gustaaf-Adolf-Vereeniging van 1852, door eenen kandidaat der theologie verzameld en in druk uitgegeven; de Pruissische politie heeft daar echter beslag op gelegd.

— Men schrijft uit Munchen, dat de heer v. Hermann, die zich met het antwoord der gekoaliseerde Staten, op de Pruissische verklaring van 30 Augustus, naar Berlijn heeft begeven, ook volmagt heeft om deel te nemen aan de verdere onderhandelingen, die aldaar mogten plaats hebben. Men ziet daarin een bewijs van de bereidwilligheid dier Staten, om, zoo mogelijk, nog tot eene schikking te komen.

WEENEN, 26 Sept. De *Oest. Corr.* meldt uit Florence dat de spoorweg naar de grenzen van den Kerkelijken Staat over Aretina zal gelegd worden.

— De graaf de Chambord en gemalin, zijn alhier aangekomen.

— Tusschen ons hof en dat van Munchen worden vele nota's gewisseld, nopens de handelskwestie.

— Naar men verneemt heeft Oostenrijk het plan om de Weener tolkonferentien voort te zetten, weder opgevat, en mededeelingen deswege aan de verschillende regeringen doen toekomen.

— Den 8sten Sept. heeft te Smirna eene hevige aardbeving gewoed, welke veel schade had aangerigt. Voortdurend hadden er nog rooverijen plaats in den omtrek dier stad.

ITALIE.

Den 21sten dezer is bij het geregtshof van Florence de lezing ten einde gebragt van de stukken, betrekking hebbende op het proces van Querrazzi; de beschuldigde had ook nog de voorlezing geëischt van een groot aantal andere stukken; dat verzoek is echter van de hand gewezen.

BELGIE.

(*Per telegraaf*) BRUSSEL, 29 Sept. Gisteren is bij den heer Thiéfry eene bijeenkomst gehouden door de vertegenwoordigers der liberale partij. Er was besloten, dat men aan den heer Delfosse het presidentschap op zou dragen, en dat men den heer Delehaye zou uitnoodigen hieraan zijne goedkeuring te geven, om hem dan het vice-presidentschap op te dragen. Op verzoek van den heer Verhaegen en de vereeniging had de heer Delfosse de kandidatuur aangenomen. (*H.*)

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 30 September.

ONDERTROUWD (30 Sept.): G. C. van Veen, wed. van J. B. Overmars met T. Fages.

BEVALLEN (29 Sept.): H. J. C. Abeleven, geb. Jöhr, D.

OVERLEDEN (26 Sept.): J. Cavaljé, geb. v. Lobbregt, 30 j. (27 Sept.): J. Donker Tz., 66 j.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

	pCt.	29 SEPT. 4½ u. gebl.	30 SEPT.	4 u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½	pCt.	64	$63\frac{13}{16}$	$63\frac{15}{16}$	$63\frac{13}{16}$
Dito Dito	3	76⅞	76¾		
Dito Dito	4	96½	$96\frac{5}{16}$	96⅜	96⅜
[illegible]					
Amortisatie-Syndikaat [illegible]					
Handel-Maatschappij	4½	125			
Aand. Rijn-Spoorweg.					
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien					
BELGIE, Obligatien 1844		$51\frac{11}{16}$			
Cert. bij de Belg. Bank.	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv.			$52\frac{3}{16}$	52¼	
FRANKRIJK, Obligatien	3	73	$72\frac{13}{16}$	72⅞	
SPANJE Nieuwe	1	23⅞	$23\frac{11}{16}$	$23\frac{5}{16}$	
Dito	3	50⅛	50¼		
Dito Binnenl. 2400 P.		$45\frac{5}{16}$	45¼	43⅞	45¾
Coup. Bewijzen.		2⅞			
Amortisable Schuld					
PORTUGAL te Londen	5	42⅜	42⅜		
Dito Dito	4	39	39	$39\frac{1}{16}$	
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	107⅝	107¾	107⅞	
Dito Dito 1828 en 1829					
Cert. bij d°. 1831 en 1833		96¾			
Dito	4½				
Dito bij *Hope*	4	91⅜	91⅝		
Dito bij *Stieglitz en C°.*		91	91⅛		
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Cert. van dito		71⅝			
POLEN, Certifikaten	4	85½			
Dito Aand. à fl. 500		160½	160½		
Dito met Lot. à 300					
AMERIKA, Bank-Actiën		4⅜			
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50 *f*					
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	79	78⅝	78¾	
Dito 1847	2½	40½	$40\frac{5}{16}$		
Dito 1851	2½	41	$40\frac{7}{16}$		
Dito 1849	5	$90\frac{11}{16}$	$90\frac{7}{16}$	90½	$90\frac{7}{16}$
Ween. Bank bij *Goll en C°.*					
Dito	4				
Letter B	5	90½	90¼	90⅜	90¼
Aand. met Loting fl. 500	*f*				
Nieuwe dito	250				
NAPELS, Cert. *Lam en Bouwer*	5 pCt.				
BRAZILIE, Obligatien 1824	5	100¾	100¾		
Dito Leening 1843	5				
Dito £ 200 [illegible]					
PERU	5½				
MEXICO Nieuwe	3	26	$26\frac{1}{16}$	26⅛	
VENEZUELA à £ 100		41	41		
GRENADA à £ 100			22¼		
Dito Uitgestelde		$11\frac{5}{16}$	11¾	11⅞	
ECUADOR à £ 100			4⅛	$4\frac{3}{16}$	

Sardinië 5 pCt. 93¾; Louisiana 5 pCt. 101.

Binnenl. fondsen waren heden over het geheel lager, met verkooporders. Van Buitenl. effekten waren Oostenrijksche en 3 pCt. Spanje meer aangeboden; de overige alle met weinig affaire onveranderd.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt, Prolongatie 2½ pCt Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m. *f*	$56\frac{3}{16}$	Livorno	2/m. *f*	38⅞
„	zigt „	$56\frac{7}{16}$	Napels	„ „	81⅛
Bordeaux	2/m. „	56	Petersburg	„ „	1,86
„	½/m. „	56¼	Weenen	6/w. „	30¾
Madrid	3/m. „	245	Augsburg	„ „	35⅜
Cadix	„ „	245	Frankfort	„ „	98¾
Seville	„ „	241	Hamburg	2/m. „	$35\frac{5}{16}$
Bilbao	„ „	242	„	zigt „	35½
Lissabon	„ „	41¾	Londen	2/m „	11,90
Porto	„ „	41¾	„	zigt „	11,95
Genua	2/m. „	46⅞	Rotterdam	„	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 29 Sept. Belg. leen. 2½ pc. 55¼; 1840, 5 pc. 100½; 1848, 100⅝; 1852, 101⅛; Spanje 1 pc. 23⅜; Binnenl. 3 pc. 46; Rom. Leening 1835 —.

PARIJS, 28 Sept. Fransche 3 pc. 78,25; id. 4 pc. —,—; 4½ pc. 104,45; Schatk. —,—; Bank-Actien 2835,—; Belg. 1840, 5 pc. 103; 1842, 5 pc. [illegible] 4½ pc. [illegible] Rusland 4½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje, Buitenl. 3 pc. 50¼; Binnenl. 3 pc. 43; Holl. 2½ pc. —; Piemont 1834 1000,—; 1849, 985,—; 1851, 340,—; Haïti —,—; Rom. Leening 1850, 98½.

LONDEN, 28 Sept. Cons. kont. 100⅛ a 100¼; op tijd 100⅛ a 100¼; Braz. 103½ a 104½; 1829/39 103 a 104; Den. 3 pc. 83 a 84; 5 pc. 104 a 106; Ecuad. 4⅞ a 5; Gren. 22 a 22½; Uitgest. 11⅞ a 12⅛; Mexiko — a —; Nieuwe 25¼ a 25½; Peru 4½ pc. 103 a 104; Uitgest. 62 a 64; Rusl. 1822 5 pc. 118 a 119, (N.) 4½ pc. 104½ a 105; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 38¼ a a 38¾; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 23½ a 23¾; 3 pc. 50½ a 50¾; Coup. cert. 2⅞ a 3; Passive 6⅛ a 6¼; Holl. 2½ pc. 64½ a 65; id. 4 pc. — a —; Venez. 42 a 44; Uitg. 17 a 17½.

WEENEN, 28 Sept. Met. 4½ pc. —; 5 pc. 95; Bank-Actien 1336.

BERLIJN, 28 Sept. Schuldbr. 3½ pc. 95; Loten 129 Rusl. Stiegl. 4 pc. 97½; Pools. 4 pc. 90½; Loten fl. 200 22; id. fl 300 154; id. fl. 500 92; Amsterdam zigt 142¾g id. 2/m. 142¼g.

HAMBURG, 28 Sept. Rusl. Eng. Leen. 112½; Stiegl. 4 pc. 90¾; Spanje 1 pc. 22¼; Binnenl. 3 pc. 43⅛.

FRANKFORT, 28 Sept. Met. 5 pc. 82⅝; 4 pc. 65; 2½ pc. 42¼; Bank-Actien 1395; Darmst. Loten fl. 50 90; id. fl. 25 51⅜; Badensche Loten fl. 50, 65¾; id fl. 35, 38⅜; Nassausche 28½; Holl. 2½ pc. 64; Werk. Sch. 4 pc. 96; Sijndic. 3½ pc. 94½.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 30 September.

VOORRAAD op Ceel 30 September 1852, door de Nederlandsche Handelmaatschappij [illegible] Amsterdam 45,870 bn.; Dordrecht 2,500 bn.; Middelburg 3,600 bn.; Schiedam 800 bn. Totaal 52,380 bn.

Afgeleverd uit de laatste Veilingen:

Amsterdam 207,841 bn., Rotterdam 133,548 bn.; Middelburg 13,946 bn. Totaal 349,335 balen.

ROTTERDAM, 29 Sept. Uit de eerste hand zijn afgedaan, 120 fusten nieuwe Zantische Krenten tot *f* 26 entr. en 120 fusten dito tot *f* 26½ entr.

Heden zijn verkocht 17 en 2 v. Maryland Tabak, aangevoerd per *Admiraal*.

Op Dingsdag den 12 October 1852 zullen ter verkoop bij inschrijving worden aangeboden:

10,500 Calcutta Huiden, per *Anne Longton*.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 29 Sept. Rogge. Verkocht: 141/2 ℔ Archangel *f* 170 6/w. — Gerst. 12⁸/2 ℔ Koersche *f* 186 6/w.; 128/2 ℔ Libau *f* 188 6/w. — Moutwijn *f* 14,75; Jenever *f* 18,25, Amst. Proef *f* 19,50, per Ned. vat zonder fust zonder de belasting.

ANTWERPEN, 29 Sept. *Koffij.* Het artikel blijft goed, doch de handel was onbeduidend.

Rijst. Er zijn gedaan 100 v. Carolina tot ferme prijzen.

LONDEN, 28 Sept. *Ruwe Suiker. Vreemde* ferm met weinig handel. *Geraffineerd.* Iets meer vraag voor Gestampte tot volle prijzen.

Koffij. Plantage Ceylan blijft gevraagd met matigen voorraad. Men betaalde volle prijzen. Eene zeilende lading Rio is gedaan tot 38 s. 6 d. voor goud first.

Rijst. Uit de hand was de vraag levendig en er zijn gedaan 15000 z. tot de uiterste prijzen en 3 d. hooger.

LIVERPOOL, 27 Sept. *Katoen.* Er zijn gedaan 13,000 b. De markt sloot ferm en levendig.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BONNE, 21 Sept. Het schip Josina Wilhelmina, kapt. Reelfs, van Dantzig naar de Zaan, is eergisteren avond op de oostkust van dit eiland gestrand en zal weg zijn, doch het volk is gered.

THISTED, 24 Sept. Aangaande het schip Lammechiena, kapt. Prins, v. Rott. n. St. Petersburg, bij Wangsaa gestrand, wordt gemeld, dat van de lading 190 zakken koffij, 5 k. wijn en 5 k. suiker, geborgen waren.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 29 Sept. J. Hilbrands, Anna, Suriname. - H. R Dokman, Gesina Wilhelmina, Venetiën.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 27 Junij op 27° Z. Br., 30° 30' W. L. Boreas, kapt. Visser v. Boston n. Batavia.

Den 14 Aug., op 14° 20' Br., 29° 33' L. Abel Tusman, kapt. Hensing, van Rotterdam naar Batavia.

Den 10 Sept., op 46° N.Br. 32° W.L. Edwina, Kapt. Broughton, van Rott. naar Newyork.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 30 Sept. in lading naar:

Keulen	P. J. Schiel, Elisabeth.
„	H. Holst, Colln N°. 2.
Duisburg	J. L. Arera, Ondine.
Dusseldorp & Neus	T. W. Meeuwsen, Niederrein N°. 6.
Mainz	C. Hartman, Mainz N°. 12.
Weesel	F. Beijer, Wilhelmina.
Frankf. & Coblenz	N. Itschert, Frankfort N°. 5.
Manheim	Ant. Greushauser, Stad Manheim.
Heilbron	M. Ludwig, Helene.
Ludwighaven	H. S. Wilson, Amstel.

AMSTERDAM, 29 Sept. vertrokken:

Weesel	B. Brinkkamp, 2 Gebroeders.
Manheim	C. Meijer, Harmonie.

KEULEN, 29 Sept. aangekomen:

Kapt.	J. C. Wilson	van	Amsterdam	met 4236	centenaren.
„	H. J. Wilson	„	„	„ 4749	„
„	Haasters	„	„	„ 4631	„
„	Wemmers	„	Rotterdam	„ 4187	„
„	Jurrius	[illegible]	[illegible]	„ 4390	„
„	v. [illegible]	„	„	[illegible]	„

Rijnhoogte	ARNHEM 29 Sept.	3 el 68 duim.
	KEULEN 29 „	15 vt. 2 „

ADVERTENTIEN.

DE WATERZUCHT, *zelfs in den hoogsten graad, wordt genezen door de Pillen van* **HOLLOWAY.**

De oorzaken der waterzucht zijn verschillend, maar gewoonlijk ontstaat dezelve door de verhindering van den vrijen omloop des bloeds. Om die circulatie beter te doen plaats hebben, bestaat er welligt geen beter middel dan de pillen van Holloway, dewijl zij het bloed zuiveren, het ligchaam versterken, de sappen verbeteren, het water verminderen en hetzelve, wanneer men in het gebruik der pillen volhardt, geheel doen verdwijnen. Eene menigte personen die aan waterzucht geleden hebben, kunnen de krachtdadige uitwerking [illegible] voornamelijk vrouwen op zekeren leeftijd, op welken zij dikwijls aan deze gevaarlijke ziekte onderhevig zijn.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23,50.

Potjes Zalf à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3,30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij B. ADAMA, Apotheker, Heerengracht hoek Utrechtschestraat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij A. P. Manus te *Utrecht*, en bij J. STRAATMAN, hoofd-depothouder te 's *Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.* (2075)

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN en zijne gewone Korrespondenten wordt met succes gedebiteerd:

Redenen van mijne Bekeering

TOT DE

KATHOLIJKE KERK,

van den Wel-Eerwaarden Heer

J. GORDON,

Priester van het Oratorie St. Philippus Neri.

Naar de 5e Engelsche uitgave, door den vertaler van:

DE HEILIGE VADER [illegible]

Uit te geven ten [illegible] verlatene [illegible] kinderen.

De Eerw. schrijver van dit belangrijk werkje geeft in 9 brieven de redenen te kennen, waarom hij tot de Katholijke Kerk bekeerd is. Degenen, voor wie deze brieven geschreven waren, zijn thans zelven leden van de Katholijke Kerk, en het is op verlangen van hen, dat dezelve door den druk zijn publiek gemaakt, — zoo wordt in de voorrede vermeld.

De prijs van dit werk is . . . . . . 60 Cents.

GRADUALE ROMANUM, Compleet, met 30 Missen en **ANTIPHONARIUM ROMANUM**, beide in Kwarto. De prijs van het Graduale is *f* 24 en van het Antiphonarium *f* 15 gebonden in juchtlederen banden met koperen sloten.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.